

SLOVENE

om Dama (insertum) in
Knotopas petina vrste mal
oglas po št. 1-50 in št. 4-
veliki oglas od 45 mm vs
šine po št. 2 50, posilna št.
po št. 4-.

Pri večjem naročilu popust.
Izaja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz
nika ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno " " Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din 20
v inozemstvu " " " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne aran.
ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.611, sarajev. 7563. preške in dunaj. 24.797.

6.000.000.000!

Belgrad, 17. nov.

V izpolnilo našega poročila, koliko
plačuje Slovenija državi, smo dobili od toč
no informirane strani sledeče, avtentične
podatke:

Za leto 1922/23 se je plačalo na speci
alnih dohodkih v Sloveniji okrog 500.000.000
Din. Poleg tega odpade na Slovenijo zna
ten del splošnih dohodkov, t. j. carina, tro
šarina, takse, aggio, davek na poslovni pro
met, invalidski davek itd. Vplačalo se je v
preteklem letu splošnih dohodkov čez dve
milijardi dinarjev. Ako vzamemo, da je
Slovenija plačala samo eno desetino tega
zneska (na taksah je Slovenija n. pr. plača
la lani eno sedmino, na monopolih eno os
mino) odpade torej na Slovenijo še nad
200.000.000 dinarjev. V celem se je po ura
dnem izkazu plačalo v Sloveniji 750.000.000
dinarjev.

Koliko se bo pa plačalo v proračun
skem letu 1923/24? Splošni prihodki so prora
čunani na 8 milijard 529 milijonov dinar
jev. Na Slovenijo odpade vsaj deseti del,
to je 852.000.000 dinarjev. K temu pridejo
specialni prihodki iz Slovenije v znesku
166.000.000 dinarjev. V celem bo po prora
čunu Slovenija morala plačati 1 milijardo,
166 milijonov dinarjev, dejansko pa se bo
plačalo sigurno 1 milijardo, 200 milijonov
dinarjev.

Ako bi vlada dala točne podatke, koli
ko se v Sloveniji prispeva k državnim do
hodkom v obliki carine, trošarine in dru
gih splošnih dohodkov, dobimo sigurno za
proračunsko leto 1923/24 vsoto 1 milijardo,
500 milijonov dinarjev ali 6.000.000.000 —
treci šest milijard kron!

Številke govore!

Igra z uradništvom.

Kdo se ne spominja ogabnega humbu
ga, ki so ga uganjale naše režimske in pol
režimske stranke z uradniškim vpraša
njem prav od takozvanega osvobojenja da
lje? Zlasti našim demokratom je bilo urad
niško vprašanje ona lajna, katero so vr
leli tako neustrašeno, da je marsikatera
naivna uradniška para res mislila, da »ju
goslovenska demokratija« živi in umrje sa
mo za uradniški blagor. Čeprav radikali v
oborbi za uradništvo nikdar niso znali do
seči demokratov, so vendarle tudi ti nepre
stano govorili o važnosti uradniškega
vprašanja, o svoji ljubezni do uradništva in
o resni volji, s katero hočejo enkrat za vse
lej zasigurati uradniku to, kar mu po bož
jih in človeških postavah gre...

Pa ozirom se nekoliko na potek reše
vanja tega vprašanja, ki predstavlja nedvo
mno eno najslabotnejših poglavljev naše no
tranje politične zgodovine izza »osvoboje
nja« ter predstavlja najlepše ogledalo vse
moralne propalosti in gnilobe naših »dr
žavotvornih« strank.

Slovenski uradnik je prišel v Jugosla
vijo iz pravno sigurne države. V svoji prag
matiki je imel točno in jasno začrtane svo
je pravice in dolžnosti, njegov gmotni po
ložaj mu je pa omogočeval človeka dostojno
eksistenco. V službo so prihajale zgolj do
bro kvalificirane in moralno absolutno ne
oporečne moči, zato je bilo njihovo poslo
vanje tudi res brezhibno. Kmet in meščan
sta vedela, da bo njihova zadeva rešena po
pravici in resnici, poštenju in zakonu, za
to je imel pa uradnik povsod tudi nekako
povišeno socialno pozicijo.

Pa pogledimo v Srbijo. Za silo kvalifici
rani so bili tam zgolj sodniki in profesorji,
dočim ostalega upravnega uradništva »de
mokratizacija« predvojna Srbija niti pozna
la. Vso upravo je vodila v tej »demokrati
čni« Srbiji policija in več kot značilno
za ta srbski »demokratizem« je, da se je

nazivalo celo njihovo ministrstvo za notra
nje zadeve ministrstvo policije. In za
te »policiste« kaka kvalifikacija sploh ni
bila obvezna, vsaj v praksi ne. Danes bri
vec — jutri komisar, včeraj natak —
danes okrožni načelnik (po naše okrajni
glavar), danes hajduk — jutri sekularski na
čelnik v ministrstvu itd. Visoki uradniki
so se podpisovali — s palci. Edina, neob
hodno potrebna kvalifikacija je bilo pri
padništvo k vladajoči partiji, za dru
go ni vprašal nihče. Temu primerno je bi
lo seveda njihovo uradovanje. Tatvine in
goljufije, povere in korupcije na vsej
črti. Plače so bile malenkostne, a vendar
je vsak uradnik že po par letih službe pri
merno obogatel, tako da ga ni prav nič za
delo, če ga je novi režim postavil čez noč
na hladno in posadil na tako izpraznjena
mesta pristaše svoje partije. Tako je šlo od
leta do leta naprej, kakor je šlo poprej sto
letja pod Turčijo. Sami objektivni in pošte
ni srbski zgodovinarji trdijo, da je vladala
v predvojni Srbiji večja korupcija, večje na
silstvo in večje reakcionarstvo kot v sami
klasični deželi vse notranje politične gni
lobe — v Rusiji.

Po zedinjenju sta si stala tako naspro
ti dva svetova, dve povsem različni men
taliteti, dve bistveno različni praksi: naša za
padna in balkanska. Občutili smo to nespo
sobnost srbske uprave že takoj prve tedne
osvobojenja, kajti na dopise in vloge slo
venske vlade se sploh ni odgovarjalo, če
je pa prišel odgovor, je pa blestel po svoji
absurdnosti. Mi se zato nismo mnogo zme
nili ter smo vodili naš slovenski bojnič
dalje brez ozira na Belgrad in šlo je kljub
ogromnim tedanjim težavam prav lepo.

Kakor hitro se je pa čutil Belgrad v
svoji poziciji trdnega ter zbral okrog sebe
zopet trden zid bajonetov, je brz snel krin
ko »osvoboditelja« ter jo zamenjal z ono
»zmagovalca«. Vedel in čutil je, da more
nadaljevati svojo predvojno prakso korup
cije in izžemanja samo tedaj, če zlomi za
padno miselnost prečanov ter jih poba
lkanj. To je bilo mogoče samo z dvema
sredstvi, to je »centralizacijo« vsega upravn
nega življenja v Belgradu in zrušitvijo trd
nega in poštenega prečanskega, zlasti slo
venskega uradniškega kadra. In izvršitev
tega pobalkanjenja so prevzeli demokratje
potom dveh svojih tedaj najuplivišjih za
stopnikov, to je Pribečevića in Ku
manudija. Prvi je začel z vso brezob
zirnostjo uvajati v uradniški kader poli
tični protekcijonizem in korupcijo, drugi je
pa kot večletni finančni minister začel po
litiko izstradanja uradništva, da ga spravi
s tem na kolena, pri nas je bil pa njihov
izvrševalni organ dr. Gregor Žerjav, ki
je prvi začel vihreti bič famoznega § 76 ter
odstavljal in nastavljal, reducirati in avanzi
ral, da se je kar kadilo, med tem ko je kro
šnjaril njegov privesek profesor Reiser
po uradniških organizacijah ter pred najv
nim in kratkovidnim uradništvom uganjal
znane svoje burke. Višek demokratske »re
šitve« uradniškega vprašanja je bila lanska
Pribečevićeva redukcija, kjer je uganjala
demokratska strankarska korupcija pravca
te orgije, zlasti v ministrstvih ter na Hrvat
skem, ter demokratski osnutek uradni
ške pragmatike, ki je bil letos s še
nekaterimi malenkostnimi poslabšanji tu
di sprejet.

Ko so prevzeli državno krmilo radikali
sami, so zadovoljni prevzeli demokratsko
dedščino ter le še z večjo brezobzirnostjo
in cinizmom nadaljevali to, kar so demo
kratje začeli. Centralizirajo in balkanizi
rajo z istim elanom, razlika je le ta, da so
bili demokratje večji hinavci, radikali
se pa ne strajajo tudi najbolj barbarskih
oblik. Posrbiti in pobalkaniti hočejo zadnji
organ državne uprave po zadnjih provin
cah, tako, da bo njihov izžemalni aparat po
poln. Po od demokratov zamišljenem načr
tu izstradanja in brezpravlja uradništva ho
čejo dobiti absolutno v roke poslednje ko
lesce upravnega mehanizma. Ker niti po
tom škandalozne pragmatike in ostalih ori
entalistikih sredstev, s katerimi davijo zlo
mljeni uradniški kader, ne upajo dovolj hi
tro doseči svojega cilja, so začeli na vsej
črti metati na cesto najbolj kvalificirane
moči stare šole. Pod lažnivo pretvezo šte

denja so pogнали edinega slovenskega in
edinega hrvatskega generala, da so imeno
vali drugi dan 75 srbskih, glede katerih se
škandalizira celo koruptni belgrajski tisk.
Carina, kjer je največ prilike za zarado, je
bila srbizirana že od vsega početka, te dni
na zimo, pa mečejo na cesto tudi cele tro
pe ostalih uradniških revežev od dvornih
svetnikov do slug, od starčkov preko kre
pkih mož do mladeničev in od družinskih
očetov do invalidov, da postavijo spomladi
na njihovo mesto Srbijance. V nešteti dru
žinah jočejo danes močje in žene, otroci in
onemogli starši, a onemoglo in do krvi iz
črpano leži uradništvo na tleh v oni domo
vini, ki jo imenujejo »osvobojenec« in ki so
ji dali današnje notranje politično obliko
radikali in demokratje z mini
striranjem naših samostojnežev.

Ali je pomoč v tem obupu?

Da, je, toda samo ena in sicer ta, da
zlomimo kruti belgrajski centralistični ja
rem, ki ga je žalibog v svoji zaslepljenosti
in najvnosti pomagal ustvarjati z brezgla
vim glasovanjem za centralistične stranke

žalibog tudi znaten del uradništva samega.
Ves narod se bori danes za najprimitivnejše
elemente svoje nacionalne svobode in tudi
uradništvu ne veleva zgolj njegova nacio
nalna dolžnost, temveč najprimitivnejši
lastni osební interes, da se z vsemi silami
priključi temu gibanju, kajti prepričano naj
bo, da bo šele v avtonomni Sloveniji prišlo
zopet do svojih materialnih in pravnih
pravic, ki mu po človeških in božjih posta
vah gredo.

Borita se pri nas med seboj dva svetov
va: zapadni in balkanski. Naivneži pri nas
so mislili, da bomo mi preko noči vcepili
Balkanu zapadno mentaliteto in še večji na
ivneži so pa bili, ki so hoteli, da se pobal
kanimo mi. Edini izhod iz tega je, da osta
nemo mi pri svojem, Srbi pa pri svojem, če
jim tako prija. In to bomo dosegli, gre
le za to, ali s sodelovanjem celokupnega
slovenskega uradništva ali proti njegovi
volji. Kar je poštenega, bo šlo z narodom,
robske duše bodo šle pa, kakor doslej z re
žimom, a doseglo jih bo prej ali slej ma
ščevanje naroda.

Složen nastop radikalov in demokratov proti slovenski univerzi.

VLADNA VEČINA NAPOVEDUJE ZAKON O UKINJENJU MEDICINSKE IN TEH
NIČNE FAKULTETE V LJUBLJANI.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) V dopolnilo
poročila glede debate o slovenskem vse
učilišču pri proračunski razpravi ministr
stva za prosveto je treba dodati:

Gonja, ki so jo začeli proti slovenske
mu vseučilišču demokrati pod Pribečevi
čem, se nadaljuje še danes. V razpravi o
kreditih za vseučilišča se proti slovenski
univerzi složno nastopili demokrati in
radikali. Ko je nedavno bila v Belgradu
deputacija slovenskega vseučilišča, sta fi
nančni in prosvetni minister obljubila, da
sprejmeta skromne zahteve naše univerze.
Prosvetni minister je sicer na seji sekcije
finančnega odbora predložil nekaj teh za
htev, toda vstal je demokrat Gjurdje
vič, glavni tajnik JDS, in v ognjevitom
govoru ob odobravanju vseh srbskih po
slancev nastopil proti tem kreditom. Srb
ska večina se je pridružila njegovemu huj
skanju proti slovenski univerzi in odklo
nila vse povške za »slovensko vseučilišče
z utemeljitvijo, da ti krediti niso na mestu,
ker je že pripravljen enoten zakon o vse
učiliščih v državi, glasom katerega bosta
medicinska in deloma tudi tehnična fakul
teta v Ljubljani ukinjeni. Tako je prišlo
do tega, da je bilo za belgrajsko univerzo
sprejetih 50 milijonov dinarjev, za zagreb
sko 33 milijonov dinarjev, za Ljubljano pa
manj ko 7 milijonov dinarjev. V splošnem

so bili ljubljanski univerzi odobreni samo
v prvotnem proračunu določeni krediti a
poviškom 15.000 Din za kurjavo. Proračun
ska postavka 310 A/3 je ostala nespreme
njena. Na novo je bil sprejet samo kredit
250.000 Din za kemični institut tehnične fa
kultete in kredit 350.000 Din za plačilo dol
gov društva za zgradbo tehnični fakulteti
vzeli poslopji. Medicinski fakulteti je v
splošnem odobrenih mesto zahtevanih 433
tisoč Din samo 350.000 Din. Licejski knjiž
nici je povišan kredit za kurjavo za 20.000
Din in za nabavo knjig tudi 20.000 Din, ta
ko da skupaj mesto 130.000 Din dobi 170
tisoč Din.

Sicer so, kakor rečeno, sprejeti samo
vsi v proračunu določeni, sramotno nizki
kredit. Podpora jugoslovenskih demokra
tov in Pucljevih zemljoradnikov je srbskim
radikalom izredno dobrodošla. Tako so Srb
ski Jugoslavlani z združenimi močmi na
pravili novo ofenzivo proti Sloveniji in na
povedali nov naskok za okrnjenje našega
najvišjega kulturnega zavoda, pomagajo jim
pa s svojo pisavo doma »Slovenski Narod«,
»Jutro« in »Kmetijski list«.

In Jugoslovanski klub bo v plenumu
zbornice z vso odločnostjo skušal ta napad
odbiti in bo z vsemi silami nastopil za zaht
eve in potrebe slovenskega vseučilišča v
Ljubljani.

Sela ministrskega sveta.

OSTAVKA DR. LUKANA SPREJETA. — POROČILO DR. NINČIČA. — OGOLJU
FANI URADNIKI. — DRAGE POŠTNE ZNAMKE.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Po ponovni
temeljiti preiskavi izpraznjenega stanova
nja vratarja Drago Markovića in ostalih
sob v predsedstvu vlade je ministrski svet
imel danes od 4. do pol 9. ure zvečer sejo
pod predsedstvom ministra Marko Trif
kovića, ker ministrski predsednik Nikola
Pašić še vedno ni zapustil stanovanja. Vlada
je razpravljala o notranji in zunanji
politiki in rešila več resornih vprašanj.

Najprej je notranji minister Vujičić
poročal o tem, kako daleč je napredovalo
vprašanje parcelacije Slovenije in Hrvat
ske in je pri tej priliki poročal o ljubljans
kem velikem županu dr. Lukanu in nje
govih aferah. Ministrski svet je na mini
strov predlog sprejel ostavko dr. Lukana
in prepustil ministru Vujičiću odločitev, ali
naj dr. Lukan pride v disciplinarno pre
iskavo radi svojega samovoljnega nastopa.
Kar se tiče njegovega naslednika je po seji
minister Vujičić izjavil vašemu dopisniku,
da vsled obilice kandidatov še ni padla
odločitev, da pa se to zgodi v najkrajšem
času in sicer bo postavljen »jedan dobar
človnik«, kakor je pristavil minister Vu
jičić. Začasno bo vodil vse posle dvorni
svetnik Kremenšek.

O zunanjepolitičnih dogodkih je poro
čal minister dr. Ninčić. Iz njegovega po
ročila navajamo sledeče glavne momente:
1. Kar se tiče razmejitev z Romunijo, je
romunska vlada pristala na našo zahtevo,
da se evakuacija Zombolje in drugih kra
jev, ki jih odstopimo Romuniji izvrši še-le
koncem januarja ali najkasneje začetkom
februarja, vsled česar je konvencija o tej
stvari podpisana v ponedeljek. 2. Dogovor
glede svobodne cone v Solunu je grška vla
da sprejela in jo bo dr. Ninčić še v tem
zasedanju predložil narodni skupščini. 3. Danes je bil v Sofiji podpisan dogovor
o povrnitvi škode, ki jo je napravilo med
vojno bolgarsko vojaštvo potom rekvizicij.
Glasom te pogodbe plača Bolgarija 300 mi
ljonov lejev in sicer en del v denarju, dru
gi del pa v živini. Dalje je dr. Ninčić po
ročal o volitvah v Bolgariji, ki se vrše ju
tri. Glasom njegovega poročila je prič
kovati, da bo vladna stranka — »demokrat
ski« izgovore — zmagała z veliko večino, ker
razvija vlada velik teror in se večina pri
stavev Stambolijskijeve stranke in komuni
stov najbrže ne bo udeležila volitev. 4. Gle
de reškega vprašanja in razme
jitve z Italijo je dr. Ninčić dejal, da sta ti

dve vprašanji na mrtvi točki in da ni nastopila v zadnjem času nobena sprememba. 5. Končno je poročal o sestanku male antante, ki se vrši glasom sklepa sinajske konference 11. in 12. januarja v Belgradu.

Poštni minister Vukičević je poročal o licitaciji poštne znamke. Predlagal je, da se sprejme ponudba neke angleške tvrdke, dasiravno je ta ponudba ena najdražjih, češ da so sicer njeni pogoji najboljši in da je solidna tvrdka.

Finančni minister dr. Stojadinović je poročal, da namerava uradnikom izplačati samo 25 % poviška, ki ga daje novi uradniški zakon. Ministrski svet je njegovo stališče odobril.

Končno je vlada belgrajske občine dala posojilo v znesku 5 milijonov dinarjev. Ministru za pravosodje pa je iz rezervnih kreditov dovoljen kredit 2 milijonov dinarjev za vzdrževanje kaznilnic.

Proračun ljudskega in meščanskega šolstva.

Belgrad, dne 17. nov. (Izv.) Danes je druga sekcija razpravljala o izdatkih za ljudsko in meščansko šolstvo ter učiteljska. Postavke so bile večinoma sprejete kakor so bile predložene v proračunu, le nekatere so bile neznatno povišane. Na predlog posl. Hohnjeca so za Slovenijo povišani nekateri krediti, med drugimi potovalni in selitveni stroški za osnovne šole od 300 na 500 tisoč — pisarniški stroški za meščanske šole na 75.000 — potovalni in selitveni stroški šolskih nadzornikov na 130.000. Kar se tiče prejšnjega dolga za pouk po ekskurzijskih šolah in po šolah, kjer poučujejo nestalne učne osebe, po katerem ima država plačati odškodnino učiteljem in katehetom, je večina hotela ta dolg razdeliti na več proračunskih let, vendar pa je obveljal predlog dr. Hohnjeca, da se ves dolg v znesku 675.000 Din stavi v letošnji proračun. — Glasbeni šoli v Ljubljani in Mariboru se je dovolilo skupaj letne podpore 50.000 Din. — Za šolo pri Sv. Primožu se je dovolilo 50.000 Din, za konvikt v Murski Soboti tudi 50.000 Din.

Ljubljanska univerza — pastorka.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Popoldne se je v drugi sekciji obravnaval kredit za personalne izdatke prosvetnega ministrstva. Dr. Hohnjec je odločno nastopil za vse tozadevne zahteve slovenske univerze in zahteval, da se z vsemi univerzami ravna po istem merilu. Minister prosvete Trifković pa se je branil izpolniti nujne potrebe slovenskih fakultet, češ da niso še izpopolnjene. Kar pa se tiče belgrajske, ki tudi še ni izpopolnjena, je srbska večina velikodušno sprejemala vse njene zahteve. Za ljubljansko univerzo je sprejelih nekaj kreditov za par rednih in izrednih proforskih mest. Debata se bo nadaljevala v ponedeljek.

Avgijev hlev ministrstva za agrarno reformo.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Minister za agrarno reformo Simonović je še vedno »bolan«. Vsi deli tega je prva sekcija razpravljala o proračunu njegovega ministrstva v njegovi odsotnosti. Vsi člani so soglasno obsodili njegovo »delo«. Stvar je namreč ta, da je Simonović občutno oškodoval tudi interese srbskega prebivalstva. Sekcija ni

mogla storiti nobenega meritornega sklepa, ker referenti niso mogli dati nobenih točnih pojasnil. Predsednik sekcije, radikal Grigin, je ostro napadal to ministrstvo, rekč, da se mora likvidirati in povedal sledeč slučaj: V Banatu je ministrstvo dodelilo zemljo 20.000 dobrovoljcem (seveda samim Srbom), od katerih pa samo 1000 obdeluje zemljo, ostali so jo pa dali v najem in delajo »kšette«. Sekcija je soglasno prišla do zaključka, da se brišejo: pomočnik ministra, državni podsekretar in 20 odstotkov uradništva. Poslanec Pušenjak je v daljših izjavah drastično orisal škandalozne agrarne razmere v Sloveniji.

Pribičević vedno bolj osamljen

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Svetozarja Pribičevića zapuščajo zadnji časi njegovi najboljši prijatelji in se z velikimi koraki približujejo avtonomistični ideji. Desničarski demokrati iz Vojvodine, ki so bili doslej glavna podpora Pribičeviću, so pod vodstvom poslanca Boškovića pričeli z akcijo, da se osnuje enotna stranka za Vojvodino. Na programu te stranke bi bila glavna točka gospodarska in finančna neodvisnost od Belgrada. Upajo da bi na ta način dobili na svojo stran veliko večino volivcev iz Vojvodine, ki so skrajne nezadovoljni vsled neprestanega pljačkanja s strani Belgrada. Po izstopu poslanca Trajka Aršića in njegovih tovarišev iz Južne Srbije iz demokratskega kluba je to nov korak k popolnemu razpadu demokratske stranke na posamezne pokrajinske stranke z avtonomističnim programom.

»Slovenčev« članek v hrvatskih listih.

Zagreb, 17. nov. (Izv.) Hrvatski listi pričbujejo danes »Slovenčev« uvodnik »Vse za Srbijo« in podčrtujejo zlasti stavek, da nas ni uničilo 70 milijonov Nemcev, pa nas tudi ne bo belgrajska čaršija.

Proslava 1000 - letnice hrvatskega kraljestva.

Zagreb, 17. nov. (Izv.) Danes popoldne je v mestni dvorani zboroval odbor za svečano proslavo 1000 letnice hrvatskega kraljestva. Sklenilo se je, da se proslava vrši avgusta ali septembra 1925. leta. Pri tej priliki se priredi tudi etnografska, zgodovinska, gospodarska in umetniška razstava. Razen tega se v Trnju pri Zagrebu zgodi krasna cerkev ter se kraj prekrsti v Dvno. Osnovali so se trije pododbori: finančni, razstveni in kulturni, a hrvatske žene osnujejo »Tomislav«, ki začne takoj z delom.

Za zmago hrvatstva na zagrebški univerzi.

Zagreb, 17. nov. (Izv.) Ob priliki jutrišnjih volitev v akademsko podporno društvo so se zajedničarski in frankovski dijački sporazumeli, da glasujejo za listo HRSS, da na ta način zmaga hrvatstvo nad »jugoslovenskimi« centralisti.

Radić o Thompsonovem članku

Zagreb, 17. nov. (Izv.) Danes je došlo v Zagreb Radićevo pismo, v katerem javlja, da je v »Observeru« odgovoril na članek polkovnika Thompsona o jugoslovan-

skih razmerah ter popravil nekatere njegove netočnosti. Radić je tudi popravil neugodno opazko Thompsona o Slovincih in v »Observeru« naglašal, da Slovenci glede ljudske izobrazbe stoje v Jugoslaviji na prvem mestu.

Mussolinijev govor v senatu.

Rim, 17. nov. (Izv.) Na včerajšnji seji senata je imel ministrski predsednik daljši govor, v katerem se je najprej dotaknil reparacijskega vprašanja. Poročal je o pogajanjih v Parizu in Londonu in prešel na ruhrsko vprašanje. Povdarjal je, da moramo imeti pogum, da izjavimo, da nemški narod obstoji, da živi v Nemčiji 67 milijonov Nemcev, drugod pa nadaljnih 10 milijonov. Nemški narod je narod, ki je imel kulturo in jo še ima. S tem je treba računati. Mussolini je za to, da se Nemčiji znižajo dolgovi in da se ji dovoli moratorij. Nato je Mussolini opisal krisko afero in govoril o vprašanju organizacije Zveze narodov, ki je postala duet Anglije in Francije. Italija ne bo izstopila iz Zveze narodov, trpela pa ne bo, da bi igrala v njej podrejeno vlogo.

Končno je Mussolini prešel na reško vprašanje in dejal, da je predložil Jugoslaviji sprejemljivo rešitev ter upa, da bo to vprašanje kmalu rešeno. Politika »Ali« je je vzdržljiva in umerjena, zahtevati pa moramo, da nas spoštujejo in priznavajo. Sedaj imamo novo vojsko, ki je pripravljena napredovati v zmagovalnem pohodu, če bo treba.

Mussolinijev govor je bil sprejet z velikim odobravanjem in so mu mnogi senatorji častitali. — Senat je na to per acclamationem sprejel predlog, s katerim se smernice vlade popolnoma odobrava.

KDAJ SE SESTANE NOVI ANGLEŠKI PARLAMENT.

London, 17. nov. (Izv.) Novi angleški parlament bo sklican na 8. januarja 1924.

ZAVEZNIKI MED SEBOJ.

Pariz, 17. nov. (Izv.) Za danes določena seja poslaniške konference je bila na željo angleškega poslanika preložena na ponedeljek, da more dobiti od svoje vlade potrebne informacije.

IZ POLJSKEGA PARLAMENTA.

Varšava, 17. nov. (Izv.) Predlog poslanca Fabinskega (soc. dem.), da se vladi izrazi nezaupanje, je bil s 195 proti 176 glasovom odklonjen.

NIKOLOV ZOPET ZAPRT.

Praga, 17. nov. (Izv.) »Pravo Lidu« poroča, da so Daskalovega morilca Nikolova zato zopet zaprli, ker je jugoslovansko poslaništvo v Pragi predložilo policiji nov obtežilen materijal.

ŠPANSKI KRALJ NA POTU V RIM.

Valencia, 17. nov. (Izv.) Kraljeva dvojica je v spremstvu ministrskega predsednika Primo di Rivero odpotovala v Italijo.

KRVAVI BOJI V PORUHRJU.

Düsseldorf, 17. nov. (Izv.) V Düsseldorfu, Bochumu in Dortmundu so se včeraj ponovile demonstracije brezposelnih, ki so tudi plenili. Prišlo je tudi do spopadov s separatisti, pri čemer je bilo ranjenih deset oseb. Separatiste bodo razorožili.

Düsseldorf, 17. nov. (Izv.) Med policijo in brezposelnimi je prišlo do spopadov, pri katerih je bilo več oseb ranjenih. Tisoči demonstrantov so napadli Kruppove tovarne

v Essenu. Metali so granate in streljali. Veliko število oseb je bilo ranjenih.

Ober-Plais, 17. nov. (Izv.) V bližini hriba Egidien se je včeraj vnela prava bitka, v kateri je bilo ubitih 14 separatistov. Od prebivalstva sta bila dva težko ranjena, od katerih je eden umrl.

Düsseldorf, 17. nov. (Izv.) Preteklo noč so se izvršile številne plenitve. Proti jutru so demonstranti oplenili vozove, ki so vozili živila v Wersten. Ob 2 zjutraj so v Werstenu skušali napasti zaloge cestne železnice. Poskus se je ponesrečil.

Politične vesti.

Na pomoč, poslanci Jugoslovanskega kluba, tako kliče danes »Slovenski Narod«. Gre namreč za to, da se prepreči namera vlade, da bi morala odslej vsaka velika in mala obrt v Sloveniji dobiti koncesijo iz Belgrada. Ker pa je Belgrad sploh razvoju industrije na Slovenskem sovražna, si lahko mislimo, kaj bi pomenilo, ako se taka določba res vzakoni. Ali bi Slovenija sploh ne dobila nobenega dovoljenja za nobeno večje podjetje ali pa bi morali akcijonarji plačati našim »bratom« ogromne provizije, oziroma jim dovoliti participacijo, da bi se Srbijanci na račun naše industrije pošteno mastili. Naši poslanci so tozadevno svojo dolžnost že v finančnem odseku storili, kjer so dobili večino zoper to nakano vlade, storili jo bodo pa tudi v plenumu in to ne zavoljo »Slovenskega Naroda« seveda, ampak v interesu slovenskega naroda. Dična starina, »Narod«, namreč, v isti številki, kjer moleduje naše poslance, psuje dr. Korošca in »klerikalno« politiko, češ, da so to »eksaltirani ljudje«, ki »niso še ničesar pozitivnega ustvarili«, da to »niso zreli in vestni politiki« in da tudi nimajo »resnih ciljev in poštenih namenov«. V isti sapi to glasilo, ki je dičen drug reptilskim »Jutranjim Novostim«, apelira na »neresne in eksaltirane ter vsakega pozitivnega dela nesposobne« poslance! Pač čisto pa »Narod«. Sicer pa, čemu se »Narod« razburja? Saj piše v isti številki, kjer pravi, da »nerazpoloženje v narodu zaradi belgrajske uprave čezdaljebolj narašča«, na drugem mestu, da se naša uprava čezdaljebolj konsoliduje (ker namreč začne poslovati upravno sodišče v Celju)!!! — Res, »Slovenski Narod« se je pretvoril v pristnega in pravega političnega pajaca.

Čudno soglasje. »Jutro« neprestano trobi, da slovenski »klerikalni« poslanci ničesar, pa že prav ničesar ne morejo dobiti od vlade za Slovenijo, to pa zato ne, ker se nasproti Srbom ne znajo dovolj lepo in prikupljivo obnašati, to se pravi, zato, ker kar terjajo in zahtevajo, namesto da bi lepo ponižno prosili. Natančno isto očita slovenskim narodnim poslancom v italijanskem parlamentu — Bandljeva »Nova Doba«. Ali se bo »Jutro« vsaj zdaj posvetilo, kakšen značaj daje njegovo pisanje našemu razmerju v novi »svobodni« domovini in kakšno oblast priznava Belgradu nad nami?

Katoličani in Labour Party. — Angleški konservativci in liberalci očitajo katoličanom, da so se njihovi voditelji za volitve zvezali z delavsko stranko, oziroma, da imajo tajen pakt z angleškimi socialisti. Katoličani so sklicali v to svrhu v Glasgowu javen shod, kjer je znani katoliški leader Dr. Colvin, predsednik katoliške mladinske zveze, izjavil, da med katoliško cerkvijo in Labour Party ne obstoja nobena tajna niti javna zveza. Cerkev pušča, je de-

LISTEK.

Dr. Joža Glonar:

Mohorjeva družba l. 1923.

Na mizo, ki jo ob sv. Martinu pri nas pogrinjajo in ki je zastavljena z novim vinom, pečenim kostanjem in »Martinovo« gosjo, je naša družba po svoji stari in lepi navadi položila svoj navadni vsakoletni knjižni dar, da tako osvedoči tudi duševni del naših narodnih potreb. Letos je poleg koledarja dala kot nadaljevanje 4. zvezek Zoretovega »Življenja svetnikov«, nekako posvetno postilo »Za vsak dan«, v »Večernicah« pa prvi del zanimivega Verneovega romana »Carski selc«. Z njim je pač večini svojih članov najbolj ustregla. Ne samo da godi tako neprislusno epično pripovedovanje ogromni večini Mohorjanov v prvi vrsti zato, ker po knjigah išče najprej razvedrila in utehe, oddiha po težkem delu: mnogo Mohorjanov je, ki so kraje, po katerih potuje carjev sel, videli med svojim pletištvom na lastne oči, drugim, njihovim svojem, pa so se vsaj imena teh krajev vtisnila v spomin v dolgih letih zaskrbljenega pričakovanja. Zato je bila srečna ideja, da se je ta prevod uvrstil v redni knjižni dar in da se je prvemu zvezku na koncu dodal celo pregleden zemljevid. Brez vsakega dvoma je, da bodo ravno te »večernice«, ki po dolgem času zopet enkrat res ne odgovarjajo predstavam in željnemu pričakovanju običajnega Mohorjana, družbi za prihodnje leto privedle največ novih udov. In zato vendar gre: šte-

vilo udov se mora množiti, če naj družba res vrši svojo nalogo, da vrši svojo misijo v naših masah!

Druga knjiga, s katero bo na enak način letos ustrezno Mohorjanom, je družbin koledar, ki je in mora biti nekaka os, glavni stebel njenih publikacij. Človek ga vzame z zanimanjem v roke, saj v njem dobi ob enem tudi nekaj vpogled v družbino delo, ki ga je opravila in v njene projekte. Razveseljivo je, da je družba letos v svojem poročilu nekoliko manj redko-besedna in visoka, kakor drugokrat. Razveseljivo je nazadnje — trditve je nekoliko paradoksalne — da je število udov letos nazadovalo samo za 1000 udov; v preteklem letu je padlo samo do 43.809! Zdi se, da je sedaj padec ustavljen in da bodo prišla zopet leta, ko se bo družba začela pomikati proti onemu rekordnemu številu, ki ga je dosegla v letih pred vojno. To je njena edina »ratio vivendi«: če se bo število članov nadalje znižalo in konstantno nazadovalo, ne kaže drugega kakor družbo likvidirati! Družba upravlja preveliko narodno premoženje in prevelika odgovornost bi bila za njo samo, če bi se to narodovo premoženje takorekoč snedlo samo. Da ne pride družba v ta nevarni položaj, jo je treba korenito reformirati; če se hiša maje, je prav slaba pomoč v novi barvi, ki jo damo kakemu delu fasade. O tej potrebni reformi se je pisalo že pred vojsko leto za letom, mnogo bolj potrebna bo v sedanjih, res težavnih časih.

Najbolj očitno zlo je dejstvo, da je družba, namreč ona družba, ki daje vsakoletni knjižni dar, stalno deficitna! Ta de-

ficit je pred vojno izvirala samo iz obsega knjižnega daru, danes izvira še iz novega vira, njenih hiš v Celovcu! To vprašanje bo treba enkrat razčistiti! Sicer je ta problem razčistitven v zvezi z mednarodnimi poveljnimi problemi, toda lotiti se ga bo treba. Nenaravno je enako, da je družba, dasi sedaj v Prevaljah, to je v naši državi, še vedno pod cenzuro celovškega nadškofa! Iz tega izhaja nova naloga: spreminiti bo treba pravila. Ta naloga je naravnost — tudi iz drugih razlogov! — neodložljiva! Lotiti se je bo treba, dasi bo nje rešitev težavna. Jasno pa je, da je nje rešitev pri 43.000 članih lažja kakor pa pri 86.000! Zamudilo se je v preteklih letih dovolj, ne storimo se krivih novih zamud!

Sama po sebi je družba interesirana na tem, da prode v najširše mase, saj bo potem nje primanjkljaj manjši in bo lahko vršila nalogo, ki ji je določena po pravilih. Kdor pa hoče na naše mase učinkovati, mora njih dušo poznati. Ravno v tej stvari pa se lahko odboru očita, da se za to popolnoma nič ne zmeni in da stoluje visoko nad realnostjo v nekakem slonokoščem stolpu. Eksperimentalna psihologija, upoštevajoča vse mogoče zahteve vsakdanjega življenja, je drugod že naravnost cela znanost, tehnika »obdelovanja« mas s tiskom je na zapadu, posebno pa v Ameriki, pritrana do tako rafinirane virtuoznosti, da je že skoro strahotna, samo Mohorjeva družba misli, da zadostujejo za našega človeka v dvajsetem stoletju še vedno antediluvialno primitivne metode, ki so tradicionalna, petrificirana praksa iz daleč naših nedeljskih šol! Našemu kmetu je

ena pridiga na teden dovolj, vse drugo pridiganje je samo potrata in izguba! Naj bi se družba vendar enkrat zavedla, da je naše mase danes treba traktirati drugače kakor pred šestdesetimi leti. Zadnja desetletja so se razvijale pretežno izven kakor pred šestdesetimi leti. Zadnje desetletje so se razvijale pretežno izven Mohorjeve družbe, ki jim ni več mogla zadostovati! Najprej se je odbor odtujil njim in njihovim potrebam, zato ni čuda, da so se mu odtujile tudi mase same. Ali naj gre ta razvoj v tej smeri naprej?

Deficite krije družba iz svoje tiskarne in zaloge. To — izvenčlansko — zalogo skuša sedaj z novimi sredstvi razširiti in tako povečati vir svojih dohodkov. Doslej se je na tem polju še premoalo udejstvovala, da bi se o tej strani njenega dela lahko izrekla kaka podprta sodba. Deloma je tega kriva tudi naša kritična javnost, ki je te njene izdaje puščala popolnoma brez kritike. Toda že kdor količarko pazno pregleda n. pr. Janežičev slovensko-nemški slovar, ki je izšel kot družbina založna knjiga v letu 1908, bo z glavo zmajeval, kaj sta urednik in založnik v dvajsetem stoletju svetu kazala kot slovenski jezik!

Na publikacijah Mohorjeve družbe ni interesirana samo družba, ampak vsa naša javnost. Samo z njeno izdatno in trajno pomočjo bo družba lahko vršila svojo narodnoprosvetno nalogo. In da je na tem polju potrebna kooperacija družbe in javnosti, tega bi se morala družba sama zavedati v večji meri. Da se tega ni, v tem je glavni vir nje neuspehov v zadnjih desetletjih!

jal, popolno svobodo katoliškim volivcem, da volijo, katero stranko hočejo, pa tudi Delavsko stranko, da le te stranke ne napadajo krščanske vere ali morale. — Ker v Angliji sploh ni stranke, ki bi to delala, smejo katoličani tam voliti, kogarkoli hočejo. Da konservativci in liberalci katoličane napadajo, pohaja iz tega, ker se jim zdi, da bi katoličan ne smel glasovati za L. P., ki zahteva oddajo premoženja in socializacijo. To da je — protikrščanska! Reakcionarji so pač po vsem svetu enaki. Zadnji čas se angleški katoličani sploh živahno vdeležujejo političnega življenja in so si priborili celo v Birminghamu svojega lord-mayorja (župana). Da večina katoličanov simpatizira z Labour Party, ni čudno, ker to odgovarja visoko razvitemu demokratičnemu in socialnemu čutu katoličanov, ki so bili v Angliji stoletja in stoletja preganjani, drugič pa katoličani bivajo večinoma v veleindustrijskih centrih, kjer velekapitalizem najbolj izkorišča ljudstvo.

+ Zborovanje avstrijske socialne demokracije. Na Dunaju se je te dni vršil strankin zbor avstrijske socialne demokracije. Zbor je odobril sklep strankinega vodstva, glasom katerega avstrijska soc. demokracija sprejema sklepe socialističnega kongresa v Hamburgu in vstopa v socialistično delavsko internacionalo. Dalje je zbor sprejel predloge: za času primerno preosnovno društvenega in zborovalnega prava, za najodločnejšo brambo vseh dosedanjih delavskih pridobitev, za zakonsko reformo in nekažnjivost odprave plodu, za ureditev starostne in invalidske preskrbe svojcev v vojni padlih. V vprašanju morebitne koalicije s krščanskimi socialisti ni prišlo do določnih sklepov, ampak je dr. Bauer stvar zaključil s izjavo, da sedaj na kako koalicio nihče ne misli.

Polasnilo slovenskim rudarjem.

Včeraj teden so občinske oblasti razglasile po premogokopnih revirjih odloke okrajnih davčnih oblastev, glasom katerih so rudarji primorani v teku enega meseca poplatiti vse zaostale obroke na osebni dohodnini do leta 1918, ako se hočejo izogniti izvršbi.

Razglas teh odlokov je vzbudil po vseh revirjih upravičeno silno ogorčenje posebno še zato, ker so bili rudarjem vsi osebno-dohodninski davki leta 1922 po akciji bivšega poslanca dr. Andreja Gosarja odpisani.

Jugoslovanska strokovna zveza se je v predmetni zadevi natančno informirala na pristojnih uradih finančne delegacije v Ljubljani in dognala sledeče:

1. Odpis davkov iz leta 1922. ostane slej ko prej enkrat za vselej v veljavi.

2. Državni revizorji pa so pri okrajnih davčnih oblasteh ugotovili, da so le-te odpisovale davke tudi tistim rudarjem, ki imajo posestva ali sicer kako premoženje.

3. Zato se razglas od 11. t. m. tiče samo tistih rudarjev, ki se ne preživljajo izključno iz svojih osebnih zaslužkov, marveč tudi iz donosov svojih premoženj. Tako je n. pr. davčno oblastvo Litija leto 1922 odpisalo rudarjem osebno-dohodninske davke v znesku 256.000 Din, državna revizija pa je ugotovila, da bi bilo treba iztirjati od te svote Din 85.000 od tistih rudarjev, ki imajo kako premoženje.

To je torej stališče finančne oblasti. JSZ pa se zaveda, da tudi večina takih, ki bi bili prizadeti vsled tega, ker imajo »kaka druga premoženja« davkov absolutno ne morejo plačati. Zato je na pristojni finančni oblasti po intervenciji dosegla, da se bo izvrševanje odlokov okrajnih davčnih oblastev odložilo za toliko časa, dokler se stvar ne uredi potom parlamentarne akcije pri finančnem ministrstvu v Beogradu. Rudarske organizacije Jugoslovanske strokovne zveze bodo dobile te dni podrobna navodila, kako naj v zadevi postopajo, da bo naš uspeh zajamčeno popoln. Priporočamo torej mirno kri in ravnanje po navodilih, ki slede.

Ljubljana, dne 17. nov. 1923.

Tajništvo JSZ.

Dnevne novice.

— Škof Bonifacij za javno delo katoličev. Hrv. katoliški narodni savez je priredil na čast škofu dr. Bonifaciju v Splitu akademijo. V svojem zahvalnem govoru je dr. Bonifacij naglasil, da za prepričanega katoličana ni dovolj, da hodi v cerkev in prejema sv. zakramente, ampak se mora vdeleževati tudi javnega dela na kulturnem in socialnem polju. Pozval je vse, ki katoliško čutijo, brez razlike strank, da vstopijo v HKNS in delajo za narod na kulturnem, verskem in nacionalnem polju.

— Umrli je dne 17. t. m. v Ribnici gošpod Fran Marčič, sodni sluga v pokopju. Zapustil je 11 sinov, ki se vsi nahajajo v različnih državnih, vojaških in privatnih službah. Preskrbevali vse, je zdaj v 77. letu starosti izdihnil svojo dušo. Bil je vzoren oče, ki je svoje otroke v vsakem oziru izborna vzgojil, in užival povsod obče spoštovanje.

— Prepovedane manifestacije. Vlada je iz višjih ozirnov prepovedala nameravane protestne shode v Dalmaciji proti italijanskemu ravnanju z našimi neodrešenimi

brati. Smo res radovedni, na kakšen način se nam bo Italija oddolžila za toliko nežno obzirnost.

— Vojaški oblasti na upoštevanje. Vojni minister je potom vojnega lista izdal naredbo, da se vojaki ne smejo porabljeni za prenašanje raznih posod in košar po mestu. Tudi se vojaki na podlagi omenjene naredbe ne smejo porabljeni za prenašanje raznih korbic na trg in iz trga. Vojni minister utemeljuje naredbo s tem, da trpi ugled vojske, ako se vojaki uporabljajo za take privatne posle. Ministrova naredba je jako umestna in prepoveduje le to, kar je bilo od strani javnosti že mnogokrat grajano. Žal se pa za vojake nedostojne uporabe, še vedno dogajajo, to pa iz razloga, ker nekateri, če ne vsi gospodje in gospe, še vedno smatrajo vojaka za neke vrste sužnja. Vojnemu ministru bi tudi svetovali, da izda naredbo, da gospodje oficirji ne smejo uporabljati vojakov ob nedeljah in praznikih popoldan za svoje privatne posle. Pri nas je navada, da da vsak pošten in socialno čuteč gospodar ali gospodinja ob nedeljah in praznikih še poslu vsaj popoldan prosto. Mislimo, da ima v mirnem času tudi vojak pravico do nedeljskega počitka. Ravno ob nedeljah in praznikih popoldan pa imamo priliko videti na vseh cestah v mestu in njega okolici, da morajo vojaki spremljati oficirje pri jezdenju ali pa igrati tikakerja. Ravno tako je z vojaški-šoferji, tudi morajo biti svoji gospodi noč in dan na razpolago. Ako že hočejo oficirji tudi ob nedeljah in praznikih izkoristiti državne konje in avtomobile za svoje privatne izlete, naj to storijo sami, vojake pa naj pustijo, da se ob nedeljah in praznikih odpočijejo. Vojak, če že mora, naj služi domovini, ne pa privatnim zadevam in zabavam svojih predpostavljanih.

— Psovanje v naši armadi. V naši takozvani narodni armadi se psuje toliko in na tako grd način, da bi človek mislil, da se to ostudno psovanje v vojski naravnost goji. Vse vprek od najvišjega oficirskega čina pa doli do zadnjega kaplara rabi napram podrejenemu psovke, kakršnih pri nas preje nikdar niti slišali nismo, kaj šele, da bi si jih upal kdo izgovarjati. Ob vsaki še tako malenkostni priliki opsujejo gospodje in negospodje vsakemu nižjemu ali podrejenemu vse sorodstvo od matere pa tja do najoddaljenjšega sorodnika. Ij-hove psovke se ne ustavijo niti ob grobu matere ali očeta. Našim vojakom, kateri teh balkanskih manir niso navajeni, zardijo ob sramu lica, ko jih njihovi predstojniki ali pa sploh višji obkladajo z najgršimi izrazi, kar jih sploh človeški jezik more izustiti. »Schwein« kakšnega kaprola v bivši avstro-ogrski armadi je bil naravnost kompliment napram psovkam, kakršne so v naši armadi danes v rabi. To početje je škandal in to tem večji, ker se v tem oziru ravno visoko stojiče osebe med seboj takorekoč kosajo v čim ostudnejšem psovanju. Zahtevamo od vojnega ministra, da temu kulturnemu škandalu napravi nemudoma konec. Ako že moremo s svojimi žulji vzdržavati veliko armado, zahtevamo najodločnejše, da naši sinovi pri vojkah ne posirovijo. Očete in matere naših slovenskih sinov ne pustimo še nadalje žaliti tudi ne od srbskega oficirstva. Če to ne bo pomagalo, bomo imena psovačev začeli objavljati, obenem pa poskrbeli, da ves svet izve za kulturni nivo teh gospodov.

— Iz Novega mesta nam poročajo: Od kar je občinski svet v Novem mestu razpuščen in vodi občinske posle gerentski svet z dičnim dr. Gregoričem na čelu, vladajo pri nas delikatne razmere. Vsak človek, ki ima le malo soli v glavi, mora vedeti, da gerentstvo nima druge pravice, nego voditi tekoče občinske posle. Toda naš gerent tega ne zna, oziroma ne mara znati. Ne dolgo tega, da je gerentski svet, katerega en član, nota bene, niti ne stanuje v tej občini, povišal tržni davek na tako gorostasno višino, da so ob zadnjem semnju mnogi kmetje, ki so prignali živino, se obrnili v Kandiji nazaj, ker jih je odgnala previsoka tržnina. Če bo ostalo pri tem, se je bati, da novomeški sejmi propadejo. — Isto je pri plačevanju vodarine. Gerent jo je povišal — pravijo, da na lasno pest, toda nje-mu kot pristašu srbske radikalne stranke, je dovoljeno vse — na 10 odstotkov. Ako bi imel pravico do tega povišanja, bi ne rekli prav nič, ker pa vemo, da on kot gerent te pravice nima, zato proti temu protizakonitemu povišanju vodarine protestira vsa novomeška javnost. In kaj naj rečemo k dejstvu, da gerent sklicuje v mestni občinski urad pristaše radikalne frakcije k sestankom? Ali se ne pravi to zloraba občinskega uradnega prostora v strankarske namene, kakor tudi to, da da gerent javno razbobnati po mestu, da je shod radikalne stranke v Novem mestu preklican, kakor se je zgodilo to pred nekaj tedni. — Bodi dovolj za enkrat, drugič pridemo na dan še z drugimi stvarmi. Podobnega gradiva je obilno na razpolago.

— Iz Dolenjega Logatca. Že sedmi dan je danes po občinskih volitvah v Dol. Logatcu, a »Jutro« še ne more nehati hvaliti se, kako sijajno so zmagali dolenjelogaški

demokrati proti klerikalcem. V »Jutro« št. 260 od 13. t. m. trdijo, da demokrati dose-daj niso bili zastopani v občinskem odboru; to pa ni res. Do leta 1913 je bil dolenjelogaški občinski odbor izključno le v liberalnih rokah, od tedaj pa imajo liberalci, ali kakor se danes imenujejo, demokrati, vedno po tri odbornike. »Jutro« naj pove, če so Antonio de Glerija, Giuseppe Tollazzi in Josip Smole iz Dolenjega Logatca liberalci ali SLS? Ti trije možje so še danes v starem občinskem odboru in če so dolenjelogaški demokrati dobili pri zadnjih občinskih volitvah 4 odbornike, so jih dobili s to zvižajo, da so kandidirali z listo »gospodarsko delavna skupina«. S tem so bile gotove osebe presleparjene in so vrgle kroglice v drugo skrinjico v prid dolenjelogaških liberalcev, zato se pa danes bahajo ravno tako kakor sraka s pavovim persom. Če bi pa bili dolenjelogaški demokrati kandidirali v svojem imenu, ne bi imeli niti enega odbornika v odboru, ker demokratje so pri nas le še take osebe, ki niso pravi Logučani, pač pa tujerodci, kateri v Logatcu bogatijo.

»Direkcijo državne željeznice Kraljevine Srba, Hryata i Slovenaca, Zagreb« opozarjamo, da naj pošlji našemu uredništvu svoja naznanila v slovenskem jeziku, kakor se to od državnega urada po pravici sme pričakovati.

— Razmejitev med Jugoslavijo in Avstrijo. Po končnoveljavnih, podrobnih razmejitvi med našo državo in Nemško Avstrijo je meja med obema državama dolga 320 kilometrov. Razmejitveno delo se je vršilo v 29 odsekih in je trajalo poldrugo leto. Za markacijo meje so porabili 7141 mejnikov. Povodom triangulacije so opazovali in do-ločili 330 točk. O razmejitvi so sestavili natančen zapisnik v francoskem, slovenskem in nemškem jeziku ter mu pridejali mnogoštevilne priloge, ki naj najpodrobneje določajo mejo.

— Starodavna izkopina. Iz Budimpešte poročajo: Arheolog Bella je pri izkopavanju v Tapio Szentmarton našel dragocen na platiniranem srebru kovan in ognju pozlačen predmet, ki predstavlja počivajočega pastirja. Sodijo, da izvira to iz 7. do 4. stoletja pred Kristovim rojstvom.

— Veliki vinski sejem v Krškem, ki ga priredi krška občina v sredo, dne 21. t. m. dopoldne po 9. uri v prostorih hotela Gregorič v Krškem, obeta biti, po sedanjem zanimanju sodeč, prav dobro obiskan, kar bi bilo v svrhu razvoja letošnje vinske kupčije tudi jako želeli. Je pa to tudi najprimernejši in najcenejši način preiskovati in spoznati vina iz raznih vinskih gor in stopiti s producenti v direktno kupčijsko zvezo. Letošnja vina nadkriljujejo lanska glede kvalitete in bodo gotovo tudi popolnoma stanovitna, ker so bila v lepem vremenu trgana in ker so popolnoma pokipela. Rdeča dolenjska vina (takozv. cviček) imajo 8 in pol do 10 odstot, bela pa 9 do 11 odstot. in nekatera bela vina celo 12 do 13 odstot. alkohola, o čemer so se nekateri kupci že sami osebno prepričali. Cene niso tako pretirane, kot se splošno domneva. Oficijelna otvoritev sejma bo ob 10. uri dopoldne s prireditv primernimi, tudi strokovnimi nagovori, in sicer ob lepem vremenu na prostem, ob slabem pa v dvorani. Sejem bo trajal cel dan, da se tako omogoči udeležba in poset tudi oddaljenim krogom.

— Šola za sestre pri zavodu za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani. Minister za narodno zdravje je izdal odlok, s katerim od-bruje ustanovitev šole za sestre pri zavodu za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani kakor tudi pravilnik in učni načrt za to šolo. Šola bo trajala leto dni. Sprejemala se bodo dekleta v starosti od 19 do 30 let. Pouk bo praktičen in teoretičen ter bo obsegal splošno anatomijo in fiziologijo, splošno higieno otroka in žene, potem potrebno znanje za boj proti tuberkulozi, spolnim boleznim in alkoholizmu, dalje zaščito dece in zavarovanju delavcev. Koncem leta polagajo učenke teoretičen in praktičen izpit ter prejmejo diplomu. Ob nezadostnem uspehu se more letnik ponavljati. Učenke stanujejo v zavodu, le izjemoma se dovoli, da stanujejo izven zavoda. Kot predizobrazba se zahteva meščanska šola, želi pa popolna srednješolska izobrazba.

— Wendel častni član Matice Srpske. Matica Srpska je imenovala nemškega publicista Hermanna Wendla za svojega častnega člana.

— Zagrebška tehnika. V Beogradu se mudita rektor zagrebške tehnike dr. Ferdo Koch in prof. dr. M. Kiseljak, da izposlujeta od vlade potrebna sredstva za razširjenje tehniške visoke šole v Zagrebu.

— Združitev notarskih kolegijev v Sloveniji. Ljubljanski »Uradni List« dne 17. t. m. objavlja uredbu pravosodnega ministra, gla som katere se združujejo notarski kolegiji sodnih okrožij ljubljanskega in novomeškega ter celjskega in mariborskega v skupen notarski kolegij v svrhu, da se ustanovi skupna notarska zbornica z uradnim sedežem v Ljubljani. Notarski zbornici v Celju in Ljubljani nadaljujeta svoje poslovanje, dokler se ne ustanovi nova skupna zbornica.

— Usposobljenostni izpiti v ječenskem roku v Ljubljani. K usposobljenostnim izpitom pred izpraševalno komisijo v Ljubljani, ki so se vršili v času od 5.—15. novembra t. l. pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja, se je

priglasilo 85 kandidatov in kandidatinj. Izmed teh je bilo 7 reprobiranih, 5 jih je med izpitom odstopilo, uspešno pa so izpit prestali: a) za meščanske šole: Marta Cretnik (II. sk.), S. Imakulata Leben in S. Justina Visner (I. sk.). b) za osnovne šole: Franc Berden, Alojzij Colja, Boris Grad, Gabrijel Jančič, Ciril Jelincič, Vladislav Klemenčič, Ožbe Lodrant, Alojzij Mravljec, Ludovik Peter-nel, Peter Potočnik, Ivan Repovš, Emil Rus, Alojzij Šarabon, Josip Tavčar, Fran Tončič, Andrej Zupančič, Marija Adamič-Repič, Marija Artel, Mihaela Bahovec, Marija Benedik, Ema Bežek, Marija Bizjak, Marija Brandstetter, Pavla Budinek, Ana Cirman (z odliko), Marija Cizel-Praunakar, Danica Černe, Leopoldina Dolenc, Zora Dolničar, Leopoldina Fagan-el, Marija Frank, Marta Gradišar, Pavla Hel-ler, Ana Hitzl, Josipina Istenič, Vida Jaklič, Iva Kunc, Ana Levec, Antonija Lobe, Marija Ložar, Franja Macarol, Jelisava Mokrovič, Ma-rija Pavec, Marija Perko, Veronika Perko, Ju-stina Pipan, Vera Pirc (z odliko), Marta Plavšak, Hedvika Pruh, Ana Prestor, Gabri-jela Rajer, Iva Rakovec, Katarina Rihar, Ju-stina Rodič (z odliko), Renata Šavnik, Lea Škerjanec, Bogomila Terš, Justina Toni, Franja Trdina, Amalija Uršič, Erna Vavpot, Zofija Verbančič (z odliko), Stana Višner, Asla Vodušek, Angela Vrhovec, Hor-tenzija Vuga, Pavla Zerjav, Milena Zun, S. Emanuela Zunković; c) dop. izpit iz pet-ja in telovadbe: Antonija Drušković, Turk.

— Smrt vsled stekline. Nedavno je v Splitu stekel pes ogrizel 19 letno Anko Kocičaj. Dekleta so poslali v Pasteurjev zavod v Sara-jevo. Tam so jo po predpisnem zdravljenju poslali nazaj v Split z naročilom, da se mora 7. t. m. zopet pripeljati v zavod na injekcijo. Dekle se je čutilo popolnoma zdravo in to jo je zapeljalo, da se določeni dan ni peljala v Sarajevo. Toda to lahkomišelnost je plačala s smrtjo: pet dni po zamujenem roku, t. j. 12. t. m. je nastopila steklina ter je dekle v strašnih bolečinah umrlo. V Splitu in okolici so letos stekli psi ogrizli 15 oseb, ki so bile ozir. so še v zdravniški oskrbi. Smrtni slučaj je bil sa-mo eden — Kocičaj.

— Gospod, ki je ta teden kupil salonsko ob-leko od krojaškega mojstra g. Ivana Razstresena v Ljubljani, se prosi, naj se zglaš pri Alojziju Štem-balju, krojaškemu mojstru, Florjanska ulica št. 24. Gre namreč za neko pomoto.

— Družba lova. Lov občine Gotenica se bo zdržal dne 26. novembra 1923 ob 10. dopoldne pri okrajnem avarstvu v Kočevju. 7232

— Proti natakarcam v Sarajevu. Sarajevske policijske ravnateljstvo je odredilo, da se nemudo-ma odpuste vse natakarcice po vseh sarajevskih ka-varnah. V kratkem izide podobna odredba za na-takarice po gostilnah. Policija hoče s tem izkoreniti npravne razmere po javnih lokalih.

— Liter vina stane več. Kakor Planinski kole-dar za leto 1924, ki zaključuje kot deveti letnik svoje nadaljnje izhajanje. Povpraševanja in zanimanja je letos mnogo (so sicer tudi teki, ki so ga vrnili), za-to bo kmalu razprodan. Ker se ne prodaja po knji-garnah, naj ga vsakdo, ki ima zanimanje za nje-ga, nemudoma naroči pri Brunon Rotter, Maribor. Krekova ulica 5.

— Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrsten pridelek za kavo. 6559

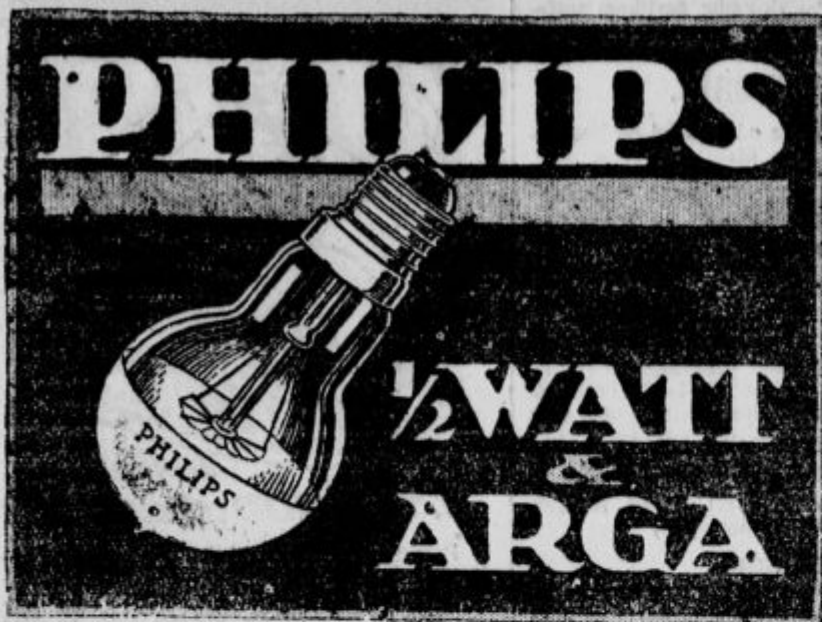
Primorske novice.

p Postopanje z duhovščino. »Edinost« po-roča: »Župnik Vrška, po rodu Čeh, je služ-boval v Istri 34 let. Zadnje čase je župnikoval v Lanišću. Sedaj pa se mora seliti, kakor toliko drugi. 13. t. m. se je hotel odpeljati v Trst, da izroči spise ordinarijatu. Vstopil je na vlak na postaji v Buzetu, pa so ga orožniki aretirali, baje zato, ker ga morajo iz njegovega bivali-šča, iz Lanišča, spraviti preko meje. Zdi se, da so orožniki iz Lupoglave v tem zmislu brzoja-vili onim v Buzet. Tirali so ga nazaj v Lupo-glavo, ne da bi bil mogel vzeti iz voza s seboj spise in suknjok«

p Naskok na slovensko učiteljsko organi-zacijo. Gorjanski šolski vodja Aurelio Vittori je započel akcijo za razbitje slovenskega učiteljskega društva. Razposlal je vsem učiteljem sežanskega okraja okrožnico, v kateri jih vabi na vstop v učiteljski sindikat »Eia«, ki se je pravkar ustanovil in ima svoj sedež v Gorjan-skem. Sindikat da hoče delati za »bratske od-nošaje« med učitelji v okraju, pomagati pri rešitvi šolskih vprašanj (poitalijančevanju) in pospeševati gospodarske interese učiteljstva. Lahko si je misliti, s kakšnimi sredstvi obde-lujejo fašisti posamezne učitelje, da jih pridob-je za fašistični sindikat. Le tako se da umeti, da so okrožnico podpisali že tudi nekateri slo-venški učitelji, in sicer Ferdinand Kenda, Ivan Kosmina, Ivan Pibernik in Fran Ščuka.

p Naj nas sovražijo, da se nas le boje. Poč-tem naslovom priobčuje »Istra« uvodnik, v katerem dokazuje, kako je sedanja italijanska vlada osvojila geslo starih Rimljanov: »Ode-rint, dum metuant« — naj sovražijo, samo da se boje. Med drugim navaja dogodek iz po-italijančene hrvatske šole: Mala deca sedi v klopetu. Nemo gledajo učitelj, ki jim cele ure nekaj pripoveduje, a oni ga ne razumejo. »Le-gite« (to je: čitaj, a italijanski g se čita kot ž) ukaže končno učitelj. Otrok uboga in — leže pod klop. Tako je Italija izpremenila slovan-ske — kakor nemške — šole v — norišnice.

p Proti slovenskim občinam. Vlada je raz-pustila občinski zastop v Slavini in imenovala za izrednega komisarja italijanskega uradnika

PHILIPS
1/2 WATT & ARGON

OKLIC.

E 224/23—11

Na javni dražbi se bodo prodale dne 15. decembra 1923 ob pol 9. uri dop. pri tem sodišču nepremičnine, obstoječe iz hiše št. 108 v Krškem s trgovskimi prostori, nadalje njiva, parc. št. 1056, kat. obč. Leskovec, vlož. št. 188, iste kat. občine, ter travniki oziroma vinogradi parc. št. 2900, 2914, 2912, 2893, 2894, 2897, 2898, 2999 in 2889 vlož. št. 410, kat. obč. Krško. — Natančnejši podatki in dražbeni pogoji so na razpolago na vpogled pri tem sodišču, soba št. 3, med uradnimi urami.

OKRAJNO SODIŠČE V KRŠKEM, odd. II., dne 7. novembra 1923.

19. novembra t. l.

OTVORITEV

Specijalne trgovine damskega in moškega sukna. Zaloga belega blaga

Josip Bedrač

(Palača pokojninskega zavoda)

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

Cene zelo nizke!

Cene zelo nizke!

Wertheim - blagajne

za vzidanje, vloma- in ognjavarne, v vsakem stanovanju oziroma prostoru z majhnimi stroški nevidno namestitve, v 6 različnih velikostih dobavlja in popis s cenikom brezplačno razpošilja Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18. Provizijski zastopniki naj se javijo!

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k Sebi našo nadvse skrbno mater, oziroma staro mater, taččo in teto, gospo

Elizabeto Fajdiga

ki je v petek ob pol 1. uri po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranjke bo v nedeljo dne 18. novembra ob pol 15. iz hiše žalosti na tukašnje pokopališče.

Sodražica, dne 18. novembra 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

Namesto vsakega obvestila.

S krvavečim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš oboževani soprog, ljubljani oče, stari oče, stric oziroma tast, gospod

Fran Marčič

danes ob 10. uri 20 min. dopoldne v 77. letu svoje življenske borbe, previden s tolažili svete vere, Bogu vdano preminul.

Nepozabnega vzor-moža, srčno ljubljenega dobrega očeta in junaka izročimo materi zemlji na ribniškem pokopališču v ponedeljek, 19. t. m. ob 15. (3.) popoldne. Sv. maša zadušnica se boode za blagopokojnika brala v župni cerkvi v Ribnici v torek, 20. t. m. ob 7. zjutraj.

Blagopokojnika priporočamo v blag spomin!

Ribnica, dne 17. novembra 1923.

Zalujoči ostali:

Angela roj. Lovšin, soproga.

Ferdinand,

trgovec.

Franci,

kapitan I. kl.

Fric,

stroj. mont.

Rudi,

maj. v p. in akad. slikar.

Edi,

oficijal. Direk. šum.

Albin,

arhivar I. kl. uprav. sodišča.

Julko,

sodni kancelist.

Adolf,

potporučnik.

otroci.

Anton Šavelj, sodnik, zet.

Ana roj. Anič, Roza roj. Zemljik, Elza roj. Nikolits pl. Königsbrück, Kati roj. Lanzl,

Lojzka roj. Podboj, Zinka roj. Frank, Marta roj. Blas, Justina roj. Burja — sinahe.

Vsi vnuki in vnučkinje.

PRATIKA
Z. A. D. E. C. O.
NOVOST
ZA LETO
1924

Sliko narisal akad. slikar
M. Gasparl. — Besedilo zložil
Tone Gasparl. — Krasno umet-
niško in literarno delo

za mladino

izide koncem novembra t. l.
v založbi Zvezne tiskarne in
knjigarne v Ljubljani.

Cena po Din 25.—, v luksuzni
izdaji po Din 30.—, v preno-
taelji do 20. novembra t. l. po
Din 20.—, odnosno Din 25.—.
Poština posebej po Din 1.—,
odnosno za luksuzno izdajo po
1.50.—, za inozemstvo dvojna
poština.

Prenotaclje in naročila
sprejema

ZVEZNA KNJIGARNA
LJUBLJANA, Marjin trg 8.

Naznanilo.

Prejela sem veliko množino vse vrste
BARHENTA, PERILA, RUT, volnenih
JOPIC, izgotovljenih OBLEK ter vseh
POTREBŠČIN za ŠIVILJE. — Priporo-
čam se conj. občinstvu za obilen obisk.
Cene nizke. Trpežno blago.

IVANKA TOMŠIČ

manufaktur. trgovina - Ljubljana

Sv. Petra cesta 38.

PRODAM

krasno spalnico

(mahagoni), ŠIVALNI STROJ in OTO-
MANO. Naslov pove uprava «Slovenca»
pod številko 7381.

BARAKA

lesena, 28 m dolga, 6 m široka, na Du-
njski cesti, **NAPRODAJ** v ČETRTEK,
22. t. m. ob 3. uri popoldne na licu mesta
pri tvrdki LAURENČIČ in COMP, na
Dunjski cesti št. 47.

6 vagonov krompirja in
6 vagonov repe naprodati. - Po-
nudbe s ceno
na upravo pod šifro: «Krompir 7362».

Mesečno sobo

prazno, za pisarno, v neposredni bližini
justične palače, izjem za takoj. - Po-
nudbe pod «NUJNO» na upravo lista.

Dvonedstropna hiša

v sredini mesta s 6 stanovanji, velikim
obrt. lokalom, prostornim dvoriščem,
obokano kletjo, naprodati za 1.500.000
kron. 2 sobi takoj prosti, 1 se preuredi
lahko v kuhinjo. — Naslov pri upravi
lista pod «Ede» in pol milijona kron.

PRESELITEV!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu
poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.
Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 %

braz odbitka rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %

in višje po dogovoru. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje
Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbo delniške družbe hotela
„Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti,
več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko
tudi po poštinih položnicah.

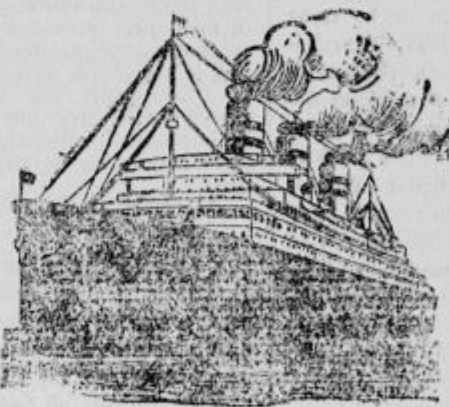
HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev

Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.

Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. raz-

rada za Severno Ameriko in

Kanado z ogromnimi, najmo-

dernejimi brzovoznimi paro-

brodi. Potovanje po odprtem

morju 6 do 7 dni. Najugodnejša

sigurna in brza vožnja.

Prvovrstna hrana. Vsak teden

eden parobrod. Potniki tret-

jega razreda imajo posebne

kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Zastopstvo: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Naprodaj!

Motorji enakega toka

(Gleichstrommotoren)

220 in 300 voltov 1000 do 1700 obratov:

	PS	Din
1	PS	3.160.—
2	"	3.900.—
3	"	5.500.—
5	"	6.600.—
7.5	"	8.850.—
9	"	8.950.—
12	"	11.200.—

Motorji na vrtilni tok

(Drehstrommotoren)

220/380 voltov 1400 obratov:

	PS	Din
1	PS	2.640.—
3	"	4.000.—
5	"	5.280.—
6	"	6.600.—
7	"	6.840.—
10	"	9.000.—
12	"	10.400.—

NOVI

dinamostroj in elektromotorji vsake napetosti ter sile, različni apa-
rati in inštalacijski material po konkurenčih cenah z garancijo
najboljši fabrikat. — Proračuni in obisk strokovnjaka brezplačno

Zahtevajte ponudbe elektrotehničnega oddelka

Tehniške »UNION« družbe z o. z.,

LJUBLJANA, Sodna ulica št. 4, II. nadstr.

Pisalne stroje
na obroke

The Rex Co.

Telefon 268.

Ljubljana

Gradišče 10.

Crepp da Chine, Taffet, Moirre Velour

Chiffon Ltd., čipke, modni nakit

10-20 % popustom

pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

GENERALNA

popravila AVTOMOBILOV

izdelavo novih in predelavanje starih
karoserij, lakiranje in tapeciranje iz-
vršuje strokovno in po solidnih cenah

JUGO-AUTO d. z. o. z., LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA STEV. 36.

Mlinske stroje

vseh vrst v prvovrstni izvršitvi.
Naprave modernih mlinov. —
Preuredbe že obstoječih mlinov.
— Silosa in tavanjske žitnice
ter naprave za transport žita
dobavlja točno tovarna strojev
in podjetje za zgradbo mlinov

BRACA MACHAU & VAURENA

Pardubice, Češkoslovaška.
Glavno zastopstvo za SHS:
Braća Fischer d. d.
ZAGREB, Pantovčak 5.

Kravo - mlekarico

PRODAM. — Poljanska cesta šte. 55.

Učenko kršč. staršev, sprejme trgo-
vina z delikatesami, živili
itd. — Ponudbe pod šifro: »Učenka 7335«
je poslati do 26. nov. upravi »Slovenca«.

Skladiščnika

zmožnega tudi samostojnega vodstva
VODNE ŽAGE, izučenega v prejemanju
in nakupu lesa, ISČE za takoj **LESNA**
TRGOVINA. — Pogoji: samec nad 40 let,
trezen in zanesljiv ter kmečkega stanu.
Vsa oskrba v hiši. Plača po dogovoru.
Ponudbe na upravištvu lista pod šifro:
»TRAJNA SLUŽBA 7312«.

Izvežbano strojepisko

zmožno slov. stenografije, sprejme vele-
trgovina v Ljubljani. — Ponudbe pod
»Strojepiska 7297« na upravo lista.

KEKSI PREPECENI

CAJNO PEČIVO OBLATI

vsi izdelki iz Rogaške Slatine
direktna detailna prodaja
v parni pekarni

Viljem Bizjak, Gosposvetska cesta.

„Pri nizki ceni“ Ign. Zargi

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za krojače in
šivilje. Krasna izbira voln. površnih jopic, jumperjev, ovijačk,
rokavic, nogavic. Trikotaje vseh vrst. Moško, damsko in otroško
perilo. Zaloga raznih krav, posebno samoveznice po priznani
najnižjih cenah.

Na drobno.

Na debelo.

PAPIR

in
pisalne
potrebščine.

„Jadran“, Dane Singer in drug

ZAGREB, Frankopanska ulica 8 in Prilaz 31.

PAPIR in PISARNIŠKE POTREBŠČINE na debelo. —
LASTNA TOVARNIŠKA IZVRŠITEV: TRGOV. KNJIG,
NOTESOV — PREPISNIH KNJIG — ZVEZKOV — RA-
ČUNSKIH KNJIG — RISALNIH BLOKOV — KORIAN-
DOLI in SERPENTIN (zmajev) — REGISTRATORJEV
in FASCIKLJEV za ureditve spisov. — BOŽIČNI NAKIT
v veliki izbiri. 6641 A

Naprodaj!

Stroji za pogon:

Lokomobile, motorji ter sesalke.

Stroji za ključavničarje in kovače:

Štružnica (Präzis. Drehbank) 165 × 1000 mm . . . Din 11.500.—
Vrtilni stroj (Säulenbohrmaschine) 28 mm . . . „ 8.800.—
Skobelni stroj I (Abrichtmaschine) 400 mm . . . „ 15.600.—
Varil. aparat (Karb.-Schweißapparat) kpl., 16 mm . . . „ 4.500.—
Kovaška ognjišča (Feldschmiede) 570 × 470 mm . . . „ 900.—

Stroji za mizarstvo:

Cirkularke (Kreissäge) Universal . . . Din 5.500.—
Tračna žaga (Bandsäge) s krog. ležišči 750 mm . . . „ 12.900.—
Skobelni stroj I (Abrichtmaschine) 400 mm . . . „ 12.800.—
Skobelni stroj II (Dikthobelmachine) 500 mm . . . „ 18.500.—
Skobelni stroj III (Rundstabhobelmachine) . . . „ 1.900.—
Frezarica (Fräsmachine) 800 × 900 mm . . . „ 8.300.—
Vrtilni stroj (Langlochbohrmaschine) 30 mm . . . „ 6.800.—

Zahtevajte ponudbe strojetehničnega oddelka

Tehniške „UNION“ družbe z o. z.

LJUBLJANA, Sodna ul. 4 II.

Slaven

d. d.

Zagreb

Ulica 52

knjižarna, tiskarna
in veletrgovina pa-
pirja in pisalnih po-
trebščin.

PRIPOROČA p. n. gg. odvetnikom, občinskim,
državnim in zasebnim uradom svoje bogato
skladišče: Vse PISALNE POTREBŠČINE —
TRAKOVE za pisalne stroje — KARBON. in
INDIGO-PAPIR — ŠAPIROGRAF-aparate in
valjce — KONCEPTNI in KANCLJSKI papir
— KUVERTE — PAPIR za pisalne stroje —
PAPIR v mapah — PIVNIK — REGISTRA-
TORJE — MAPE za shranjevanje spisov. —

Prevzema vseh vrst tiskovine v izvršitev po
najnižjih cenah. 6641 B

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno
zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po
dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za franciskansko
cerkvi v lastni palači, zidani se pred vojsko, iz lastnih sredstev. —
Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposostvo in drugo lastno
premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim
jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega več-
kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 130.000.000.—

Največje veselje

napravite ZA BOŽIČ svojim dragim z nakupom prvovrstnega
PISALNEGA STROJA, ki ga dobite na obroke pri

THE REX & CO., Ljubljana,

GRADIŠČE ŠTEV. 10.

Telefon 268.

7051

Telefon 268.

Stroji za pletenje

kakor tudi VSE POTREBŠČINE od najpoznatejših tvrdk, kot: VILH. BAR-
FUS, APOLDA — FELIX LEDERER, WIEN — FRITZ SCHUSTER,
CHEMNITZ — SANDER & GRAFF, CHEMNITZ — v največji izbiri, po
zmernih cenah pri samozastopniku za Jugoslavijo

ALFRED KOZMA, Osljek I, županijska št. 42.

IGLE VSEH ŠTEVILK vedno v zalogi.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southampton - Cherbourg
Leviathan

20. novembra, 15. dec.

Iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York

George Washington

27. novembra, 12. decembra

Pres. Arthur 22. dec. America 5. decem. 9. januarja
Pres. Roosevelt 13. dec. Pres. Fillmore 21. novembra
Pres. Harding 14. nov. 18. jan.

Odhod iz Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Zastopsiva:

Beograd: Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel Bristol'a,
Zagreb, Srednje Hrvatskih Seljačkih Zadruga,
Mihanovičeva ulica 2, Preko puta Jolodvora,
Ljubljana, Brodarstvo Zveinjenih Ameriških Držav, Du-
najska cesta 29.
Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i
Hercegovinu, Aleksandrova ulica 52.
Sušak, Banka za Pomorsiv.

Dralle-jeva iluzija

v svetilniku.

Cvetlične kaplje brez
alkohola čudovito naravne.
Kapljica zadošča.

Šmarnice,
vijolice,
vrtice,
špan-ki,
bezeg,
heliotrop,
popii (tro-
pični mak)
ud.

Glavna zaloga za preprodajalce:

„Jsis“ d. d. odd. Jurij Dralle, ZAGREB,
Palmoticeva ulica št. 66.

Garantirano popravljani

Lokomobili

Wolf - Lanz

10—20, 15—25, 20—32, 26—42,
30—49, 40—65, 55—82, 70—100,
85—120, 100—150, 135—175,
145—195, 200—300, 300—400,
400—600 HP zgrajeni v letih
1913—1921. — Enoletno tvor-
niško jamstvo. — Prvorazred-
no, generalno popravljani. —
Temeljito preizkušeni. — Se
kurijo z vsakim gorivom. —

OGLEDITE SI naše stalno skla-
dišče 20 LOKOMOBIL!

Braća Fischer d. d.
ZAGREB, Pantovčak 5.

FIŽOL

vsako množino kupi Fran Pogačnik,
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

VACLAV SCHRAMM

Specialna trgovina za GODALA vseh
vrst in godalnih potrebščin, STRUNE
itd. — Popravila vseh vrst godal se
izvršujejo točno, strogo strokovnjaško
in ceno. — Enostali za MEDENA
GODBENA GLASBILA.

CELJE, Kralja Petra cesta 14.

Lepo ital. BRINJE

se dobi po ugodni ceni pri tvrdki
A. ŠARABON, Ljubljana.

Stavbenik

Rud. Ročak

v Trbovljah

izvršuje vsa stavbena dela — lastno
tesališče — izdelovanje stopnic

Teraco-tlak

Brezkonkurenčne cene!

Nagrada

dobi tisti, ki mi odda mesečno sobo me-
blovano ali prazno, v sredini mesta, za
zakonski par z enim otrokom, 2 leti sta-
rim, za takoj ali s 1. dec. — Ponudbe pod
»Mirna stranka 7322« na upravo lista.

Moško KOLO dobro ohranjeno,
je po ugodni ce-
ni NAPRODAJ. — Naslov se izve v
upravištvu »Slovenca« pod šte. 7320.

Lepo sobo

za takoj ali pozneje ISČE miren, samo-
stojen trgovec. Cenj. ponudbe pod šifro
»TRGOVEC 7242« na upravo »Slovenca«

RIBJE OLJE

zajamčeno pristno, najboljšo norveško
znamke, dospel. — Lekarna BAKARČIČ,
Ljubljana, Karlovska cesta 2. — Direktni
import iz Kristijanije! 7130

Manufakturo in usnje

vseh vrst, najboljšo kakovosti, po naj-
nižjih cenah dobite v trgovini

»DANICA«, Majzelj & Rafšelj,
Ljubljana, Turjaški trg šte. 1.

KUPIM

elektromotor ali dinamo

za istomerni tok, 150 voltov, 50—60
amper. — Ponudbe na kartonažno to-
varno J. BONAC SIN, Ljubljana. 7328

Šivalni stroj dobro ohranjen in
malo rabljen, skoro
nov **zapravljivček** mi pogoji
NAPRODAJ. — Naslov pove upravni-
štvo »Slovenca« pod šte. 7354.

Klavir (Stutzflügel), prvovrstni, črn,
najbolj. znamke, in zlato mo-
ško Schaffhausen URO prodam radi po-
manjkanja prostora. — Naslov pri upravi
»Slovenca« pod šte. 7348.

Zidna opeka

nova, mala oblika, ležeča v Prilini de-
lavnici, NAPRODAJ. — Cena nizka. —
I. CERNE, Dunajska cesta št. 28.

Harmonij še dobro ohranjen,
kupim. Pismene po-
nudbe z navedbo cene in tvrdke naj se
posljejo na upravo pod »Harmonij 7364«.

Izjava Podpisana preklicujem in ob-
žalujem vse žalitve, katere
sem zadnji čas razširila o gđ. Mariji
Hostnikovi, osobito preklicujem trditve,
da ima ista z mojim možem nedopustno
razmerje. Ta trditev je popolnoma ne-
resnična in se ji zahvaljujem radi tega,
da mi je žaljenje odpustila ter ni proti
meni uvedla sod. postopanja. — Ljub-
ljana, dne 16. novembra 1923. 7366
MARIJA DOLINŠEK I. r.

JUHAN

Primerjajte juho brez in z dodatkom „Juhan“-a! Potem imate dokaz, koliko napravi „Juhan“ juho boljše in krepčilnejše!

OBLASTV. AVT. CIV. INŽ.

A. ŠTEBI

tehn. pisarna, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1 a (v palači Ljublj. kred. banke). Projektira elektr. centrale, posvetuje obično in privatnike ter daje strok. mnenja.

ZA MIKLAVŽA.

Velika izbira bonbonov, okolado, keksov, leca od najpriprostejših vrst do najfinjših specialitet.

Na debelo Na debelo

JOSIP VITEK

LJUBLJANA Kerkov trg 8. (zraven Most. doma).

Stanovanje takoj

Hobi, kdor KUPI ali vzame V NAJEM enonadstropno hišo; v njej je trgovina, sobe za pisarno, skladišče, konjski hlev in drugo. Vse takoj na razpolago. — Naslov pove uprava lista pod števil. 7313.

KISELJAK

ZAGREB

BEOGRAD

Hica št. 69. Tel. 18

Balkanska ul. 25 Tel. 30-05

Brzjavljavi: »Stroje«

Zaloga: NAKOVAL, PRIMAŽEV (Schraubstocke), KLJUČEV za vijake iz škodovih zavodov.

Ceno češko perje

1 kg sivega skublj. 65 Din, polbelega 80 Din, belega 90 Din, boljšega 100 in 120 Din, mehkega kot puh 150 in 180 Din, najbolj. vrsta 225 D. Posilja prosto car. proti povzetju od 200 Din višje prosto poštnine. Zamenja in vrnitev dovoljena. Vzorci zastoj. Dopisi le na Benedikt SACHSEL, Lobez št. 159 pri Plznu, Češka. — Poštni paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Peki Diamant Fabrikat Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, 25 letno najbolje pekarsko sredstvo predvorne kakovosti dobite zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec, Zagreb.

Strossmayerova 10. — Brzjavljavi naslov: Diamant, Zagreb.

Pozor! Čuvajte se ponaredb bodisi v prahhulni tekočini. — Zahtevajte samo originalni Diamant.

Kurilne naprave, vodovodne naprave, popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk, elektrotehnične naprave vseh vrst Stegu in drugi, VIČ - GLINCE 5.

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1b.III.

Najvišje cene plačam

za naravno kožo LISIC, KUN, PODLASIC, VIDER, ZAJCEV itd.

W. Windspach, Gorica

ulica CARDUCCI št. 10 (Italija.)

SPREJEMAM POŠTNE POSILJATVE!

Izjava. S tem izjavljamo, da smo z Vašim aparatom »Toplodar«, kateri se je čez vse naše pričakovanje dobro obnesel, zelo zadovoljni in ga toplo priporočamo. — Centralna banka d. d. Zagreb, podr. Maribor. — Naroča se: »JUGOMETALIJA«, Ljubljana, Kolodv. ulica 18 ali R. NIPIC in drug, Maribor.

Enkrat

za vselej se Vam priporoča SAMO veletrgovina R. STERMECKI v Celju, ako hočete res DOBRO in POCENI KUPITI!

čevlje

ročno, domače delo, kakor tudi fine tvorniške, obleke za ženske, moške in otroke, perilo, klobuke, pletene jope, čepice in šale, kravate, rokavice, nogavice in modno robo za dame in gospode. Trgovci engros-cene.

Meinl-ov čaj

nove žetve

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. V LJUBLJANI

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767, dobavlja priznано prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Farit izdeluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medi in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon interurban št. 82.

Prekaša vse izdelke inozemstva! Dobi se povsod!

Médicinal-Konjak

Médicinal-Konjak

Zahtevajte samo!

Zahtevajte samo!

Médicinal-Konjak

z modrim križcem

Jamaica-Rum

z modrim križcem

Konjak-Rum

z modrim križcem

Citron-Rum

z modrim križcem

Médicinal-Pelinkovac

z modrim križcem

Najfinejše krem likerje

z modrim križcem

Slivovko in brinjevec

z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA

Médicinal-Konjak

Médicinal-Konjak

P. n. šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opremah.

Pouk v vezenju ter krpanju perila in nogavic (štofanje) brezplačno EDINO le pri:

Josip Petelin

Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Jefika!

Zdravnik DR. PEČNIK zdravi bolne pljučih v CELJU, Cankarjeva ulica 1. II. nadstropje — vsaki petek, tudi v trtek. — Čitajte njegove 3 knjige o jetih

USTANOVljena LETA 1869.

TVRDKA

R. MIKLAUC

Ljubljana — Lingarjeva - Meden ulica in Pred škofijo

priporoča svojo bogato zalogo

v moškem blagu

kakor SUKNU, ŠEVLJOTU za površnin in raglane, KAMGARNU za obleke modne blače, DOUBLE-štofu za zimski suknjice in površnike.

Solidna postrežba! Znižane cene!

Kostanjev les

za tani vsako množino kupujem stalno Samo obvezne ponudbe z navedbo cene za franko vagon naklad. postaj je posla na Rudolf Zoré & Komp., Ljublj.

Gradbeno podjetje

Arhitekti

V. KRÄINER & Co.

Jesenice. (Gorenjsko).

Stavbna vodstva:

Ljubljana. Domžale. Zagreb.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, cenitve, posebni : oddelci za arhitekturo.

Hišo enonadstr., novo, z lepimi kletmi ter večjim vrtom, v VII. okraju Ljubljani, ob žel., zamenjam za enako Mariboru event. tudi prodam. — Pojasni daje iz prijaznosti gospa Franja CIZE Maribor, Slovenska ulica št. 26.

Specialna trgovina perila

HED. ŠARC

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 5.

Priporoča:

Platno in tkanino za rjuhe; šifone na meter namizno perilo brisalke žepne rute itd. najbolj. ših znamk Švicarska vezenina.

Najmoderneje urejena pralnica in likalnica.

— Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici —

Pisma: Žebljarska zadruga Kropa (Slov.) — Brzjavke: Zadruga Kropa. — Telefon interurban: Podnart 2

Žebli za normalne in ožkotirne železnice; žebli za ladje, črni ali pocinkani; žebli za zgradbe, les itd.; žebli za čevlje; spojke za odre in prage; spojke za ladje in splave; železne brane; kljuke za podobe, zid, cesti, žlebove itd. Vijaki z maticami; podložne pločice; matice; zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode, pločevino, kolese itd. Vijalni čepi, verige

— Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje —

— Ilustrovani ceniki na razpolago —